

stor Fordel. Det ligger meget nær for dem, naar de Alle kunne slippe med for en billig Penge — maasse med at betale 70 pCt. af, hvad Tingen virkelig er værd — at blive fri for Tienden, da i høi Grad at ønske, at en saadan Afløsning kunde finde Sted. Mine Herrer! det er der sandelig Ingen, som overser, det er en saa naturlig og menneskelig Følelse, at man kan forstaa, at det maa kunne spille en Rolle paa det politiske Omraade; men vi, som sidde her, og som vide, at der ikke er den fjerneste Grund til at yde en enkelt Stand, hvor hæderlig den endog kan være, et saadant bonus — en Betaling af de andre Skatteyderes Komme — vi skulle Alle bestræbe os for at oplyse denne Samfundsklasse om, hvorledes Forholdene ere, og oplyse den om, at der i Virkeligheden ikke er nogen Ulighed tilstede, og at Gaabet om at kunne tjene Penge ved Tiendens Afløsning maa man slaa sig ud af Hovedet. Naar vi Alle gjorde dette, vilde denne Sag ikke have nogen Betydning som Agitationsmiddel, den faar det kun, naar man smigrer for disse Folks Fordomme og stiller dem Noget i Udigt, som ikke kan opfyldes. Det er naturligvis ikke min Mening at ville bekynde de ærede Medlemmer for at ville gjøre dette; men da dette Spørgsmaal altsaa ikke er et lovligt Agitationsmiddel, men kun faar Betydning i den Henseende ved det Misbrug, der gjøres deraf, saa tror jeg, at vi gjorde rettest i at lade denne Sag hvile.

J. Madsen: Naar det ærede Medlem for Odense Amts 1ste Valgkreds (Oct. Hansen) vil gjøre dette Spørgsmaal saa betydningsløst, som han udtalte, at det skulde være, saa tror jeg dog ikke, at han med alle de Oplysninger, han anførte om Tiendeyderne, fremkom med Noget, som Tiendeyderne vilde være tilfredse med; thi der er mange Omstændigheder til Stede, som bevirke, at Tiendeyderne kunne føle sig forurettede. Navnlige skal jeg først anføre, at naar Tiendeyderne skulle levere Korn in natura, hvortil Tienden er fastsat, forlanges der i Almindelighed et temmelig stærkt Opmaal, og desuden skulle de fjøre en ikke ganske kort Vej med Kornet. Dette vil man imidlertid ikke gjerne, man vil hellere betale med Penge, men tilbyder man Betaling med Penge, saa pleier vedkommende Tiendetager at svare: Ja, hvis I ville give 2 eller 3 Mark over Kapitelstaxen, saa vilde vi tage Penge, ellers vilde vi have Korn. Jeg kjender mange Tilfælde, hvor dette er sagt til Tiendeyderne, og deri tror jeg, at der ligger ganske god Grund til Misforstaaelse, at man enten skal give et temmelig stærkt Opmaal for at faae sit Korn modtaget, eller at man, naar man vil betale med Penge, faar det Svar, at man saa skal betale 2 eller 3 Mark over Kapitelstaxen. Jeg vil nu gjøre det ærede Medlem opmærksom paa et andet Forhold, der er til Stede i nogle Sogne, navnlig i ikke saa faa i Sylland, hvor

Kirke- og Kongetienden og navnlig da Kirketienden eies af vedkommende Sognebeboere i Fællesskab. Som Følge heraf maa jo ogsaa alle Hartkornseiere og Hartkornbrugere, naar de ere Eiere af Tienden og Ingenting svare, betale Udgifterne til Kirkens Vedligeholdelse, og der er paa mange Steder betydelige Stridigheder om, hvorledes dette Forhold virkelig skal ordnes. Der er nemlig mange større Gaarde, der ere udstykkede, og naar det ikke er omtalt i Parcellskjøberne, hvorledes disse Udgifter til Kirkerne skulle udredes, saa kommer Amtmanden og Provsten og forlanger efter Loven af 19de Februar 1861, at Tienden skal konstateres, uagtet Vedkommende selv eier Tienden; men det bliver sagt dem, at det er nødvendigt for at faae dette Spørgsmaal om Hovedparcellen og Biparcellerne ordnet saaledes, at Enhver faar sin Andel af Udgifterne til Kirkerne efter Hartkornet, uagtet de selv eie deres Tiende. Det er ogsaa et Spørgsmaal, hvorom der er betydelig Strid, da Nogle vilde gaa ind paa en Konstatering, men Andre ikke, idet de sige: Vi eie selv Tienden, og det er kun Tiendevederlaget, som skal konstateres, altsaa føle vi ikke, at der paahviler os nogen Forpligtelse til at udrede disse Udgifter, da der jo intet Vederlag svares; men Amtmanden og Provsten sige, at det er nødvendigt for at ordne Forholdet mellem Hovedparcellen og Biparcellerne. Nu er det sandt nok, at, om vi end kunne faae Alle til at gaa ind paa at faae Tienden fordelt paa alt Hartkornet, og dette blev konstateret ved Thinglæsning, saa maatte Alle komme til at svare de nødvendige Udgifter efter deres Hartkorn, selv om de Alle eie Tienden; men jeg mener, at, naar der ikke paahviler dem nogen juridisk Forpligtelse ifølge deres Adkomstdokumenter, er det urigtigt paa den Maade at faae Folk til at indføre i Retssprotokollerne Noget angaaende en Byrde, som skulde hvile paa deres Eiendomme, men som jeg mener, at de ere fri for. Dette Spørgsmaal, hvorledes Sagen hænger sammen, hvilke Forpligtelser der paahviler dem til at faae Tiendevederlaget konstateret, hvor de selv eie Tienden, spiller en ikke ubetydelig Rolle, og der er i mange Sogne opstaaet Stridigheder og Uenigheder deraf. Det er imidlertid endnu ikke blevet afgjort ved Domstolene, men man har Loven af 19de Februar 1861, som Myndighederne paaberaabe sig. Hvorvidt de have Ret dertil, er jo ikke let at faae klar, men dersom man kunde faae Tienden afløst, slap man maasse ogsaa for disse ubehagelige Strids-spørgsmaal. Der er altsaa 3 Grunde, jeg vil anføre. For det Første kan man ikke levere sit Korn in natura uden betydeligt Opmaal. For det Andet er Tiendetageren, naar man vil betale med Penge, ikke tilfreds med Kapitelstaxen, og for det Tredie opstaaer der altid uheldige Forhold i de Sogne, der selv eie Tienden. Af disse Grunde mener jeg, at det vilde være det vigtigste, naar det lod sig gjøre, at faae en Tiendeafløsning, saaledes